

Biuletyn Polonistyczny

18.02.2016

Data wydarzenia: 20.05.2017 g.10:00 - 20.05.2017

Bogurodzica na 1050 rocznicę chrztu Polski

Typ wydarzenia: Konferencja

Miejscowość: Częstochowa

Organizatorzy: Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie

Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie pragnie zaprosić Państwa do współpracy przy projekcie **Bogurodzica na 1050 rocznicę chrztu Polski**. Nawiązując do badań prof. Williama Wołkowskiego, autora kolekcji graficznej "Ave Maria" tłumaczonej na 300 języków, chcemy zainicjować badania nad żywą obecnością wątku Bogurodzicy w tradycji i kulturze, także współczesnej, poszukując języka (także muzycznego) wyrażającego ducha chrześcijańskiego w jego trzecim tysiącleciu i uobecniając wezwanie św. Jana Pawła II, otwierającego na przyjęcie Ducha.

Bogurodzica, zachowana pieśń religijna w języku polskim, uważana za najstarszą, przez wieki określała tożsamość polską w jej wymiarze narodowym, państwowym i światopoglądowym. Z okazji 1050 rocznicy chrztu Polski, które wpisało się nie tylko w kulturę polską, rozpoczynając proces chrystianizacji, ale i stało się znaczącym wydarzeniem w historii Europy, chcemy zaproponować refleksję nad kulturą religijną, konstytuowaną w Polsce przez tę pieśń, a wraz z nią rodzącą się duchowością maryjną, oraz wywiedzioną ze średniowiecznego doświadczenia w innych narodach Europy Środkowej: Czechach, Ukrainie, Litwie.

Nasz projekt chcemy ukierunkować dwutorowo. Po pierwsze chcemy podjąć rozważania nad uobecnieniem Bogurodzicy w innych kulturach poprzez jej przekład, wpisanie w narodowe i regionalne tradycje. Pragniemy zaprosić do porównawczego badania przekładów na języki obce tego średniowiecznego tekstu, a także jego odczytań w kolejnych wiekach w tradycji polskiej i powszechnej. Chcemy zachęcać do muzycznych interpretacji tegoż utworu, które z jednej strony przywoływałyby oryginalne źródło, z drugiej zaś byłyby wyrazem ducha danej kultury ze względu na instrumentarium czy wykonanie. To komparatystyczne zderzenie muzyki i tekstu, interpretacji i tożsamości, tekstu polskiego i przekładu ma szansę na ukazanie średniowiecznego zabytku jako dzieła na wskroś europejskiego, łączącego ponadnarodowe tradycje.

Drugi kierunek spotkania badawczego zmierzałby do ukazania Bogurodzicy w tradycji odczytań, wszelkich nawiązań, restytucji i remediacji, kulturze maryjnej obecnej w tekstach pisanych, literaturze, praktykach religijnych, ikonografii, filmie, teatrze i innych formach ekspresji. Interesujące wydaje się badanie obecności tego motywu w kulturach sąsiedzkich. Stąd projekt zakłada współpracę z ośrodkami badawczymi na Litwie (Pedagogiczny Uniwersytet Wileński), Ukrainie (Wołyński Narodowy Uniwersytet im. Łesi Ukrainki w Łucku) oraz w Czechach (Uniwersytet Ostrawski). Po raz kolejny zatem wydaje się konieczne odwołanie do narzędzi proponowanych przez komparatystykę literacką, która pozwala czytać teksty dawne odstawiając filtry kolejnych epok, nakładane na teksty źródłowe.

Zaproponowana dwukierunkowość daje okazję do pracy zarówno muzykologom, impuls do zebrania nagrań na instrumentach świata, także do badań z zakresu historii muzyki; etnolingwistom do pracy nad istniejącymi tłumaczeniami na 64 języki, kulturoznawcom i historykom, zajmującym się aspektami porównawczymi kultur maryjnego, motywów religijnego obecnych w tradycjach różnych narodów i wielu innym. Tym samym projekt ma zamiar zaprezentować Bogurodzicę jako propozycję światowego hymnu, który odwołując się do czasów średniowiecza, rozumianego nie jako konkretna rzeczywistość historyczno-kulturowa, ale pewien sposób namysłu nad zjawiskami kulturowymi i cywilizacją, w oparciu o perspektywę chrystocentryczną tak ważną dla kosmologii i eschatologii, może pomagać budować wizję nowej Europy w trzecim tysiącleciu.

Proponujemy zatem udział w następujących działaniach:

1. w badaniu muzykologicznym, umiejscawiającym Bogurodzicę na tle tradycji muzycznej średniowiecza, melodii, wątków mariologicznych w hymnach i pieśniach tego czasu, przenikania się i krzyżowania różnych tradycji, wykonań i zapisów, notacji;
2. w badaniu recepcji Bogurodzicy jako tekstu kultury w późniejszych praktykach kulturowych i nawiązaniach literackich, artystycznych, ukazujących średniowieczną pieśń jako konstytutywny element tożsamości nie tylko narodowej, ale przede wszystkim światopoglądowej, religijnej, katolickiej;
3. w praktyce wykonawczej Bogurodzicy z wykorzystaniem właściwego dla danej kultury i czasu instrumentarium, wyrażającego ducha i tożsamość kultury nie tylko w języku oryginału, ale właśnie w dostępnych przekładach tejże pieśni na języki obce (spis 64 tłumaczeń jest dostępny na stronie staropolska.pl oraz w publikacji *Bogurodzica: a study in 64 languages*, Createspace Publisher dostępnej na amazon.com).

Ze względu na rozległy charakter przedsięwzięcia prosimy o zgłaszanie propozycji udziału i charakteru (punkty 1-3) **do końca czerwca 2016 r.** Wydarzenie łączące spotkanie naukowo-badawcze wraz z praktykami wykonawczymi o charakterze artystycznym planujemy na wiosnę 2017 r. Zgłoszenia oraz ewentualne pytania prosimy przesyłać na adres pkk@ajd.czyst.pl.

Biuletyn Polonistyczny

Dla zespołów muzycznych biorących udział w wydarzeniu jest bezpłatny, dla osób zainteresowanych wzięciem udziału w części konferencyjnej obejmującej przygotowanie publikacji płatność w wysokości 300 zł.

Serdecznie Państwa zapraszamy do udziału w tym wydarzeniu
prof. dr hab. Zbigniew William Wołkowski (Emeritus Professor Université Pierre et Marie Curie w Paryżu)
dr hab. prof. AJD Adam Regiewicz (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie)

Słowa kluczowe: culture studies, imagologia, nawiązania, badania mediewistyczne
, recepcja